

PM 2008:243 RI (Dnr 325-2702/2008)

Vissa frågor om vårdnadsbidrag Remiss från Socialdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som svar på remissen ”Promemoria om vissa frågor om vårdnadsbidrag” överlämnas och åberopas denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Riksdagen beslutade den 21 maj 2008 om en ny lag, lag om kommunalt vårdnadsbidrag (2008:307), som trädde i kraft den 1 juli 2008. Lagen innebär att en kommun kan besluta att föräldrar med barn som fyllt ett men inte tre år kan få vårdnadsbidrag med 3 000 kronor per månad obeskattat och att det kan trappas av i förhållande till den tid barnet nyttjar offentligt finansierad förskoleverksamhet.

Kommunfullmäktige beslutade den 9 juni 2008 att vårdnadsbidrag skulle införas i Stockholms stad den 1 juli 2008. Stadsdelsnämnderna ansvarar för att informera, besluta och betala ut vårdnadsbidraget.

I promemorian föreslås att det i en ny förordning om uppgiftsskyldighet enligt lagen (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag, bör införas en bestämmelse om att den nämnd som beslutar om vårdnadsbidrag ges rätt att inhämta vissa uppgifter hos bland annat Försäkringskassan och arbetslöshetskassan.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Förslaget är bra för dem som ansöker om vårdnadsbidrag eftersom handläggningstiden förkortas när det blir enklare för kommunen att ta del av de uppgifter som behövs, t.ex. från Försäkringskassan eller arbetslöshetskassan, för att bevilja vårdnadsbidrag. Det är också bra för kommunen då det innebär att ansvarig handläggares möjlighet att säkerställa att vårdnadsbidrag inte betalas ut på felaktiga grunder stärks.

Jag delar stadsledningskontorets uppfattning att det är direkt nödvändigt att sekretesslagen även ska gälla för den som beviljats vårdnadsbidrag.

Jag anser att det är rimligt att kommunerna rapporterar personuppgifter till SCB en gång i halvåret. På grund av den känsliga information som lagras i systemen vill jag särskilt påpeka vikten av att sekretessen och IT-säkerheten garanteras.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som svar på remissen ”Promemoria om vissa frågor om vårdnadsbidrag” överlämnas och åberopas denna promemoria.

Stockholm den 3 december 2008

STEN NORDIN

Bilaga

Remissen ”Vissa frågor om Vårdnadsbidrag”

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Carin Jämtin* (s) enligt följande.

Från den 1 juli 2008 är det möjligt för föräldrar att ansöka om vårdnadsbidrag i Stockholms stad. Vi vet sedan tidigare att det finns negativa effekter av vårdnadsbidrag, både för barnens och för jämställdhetens skull.

Erfarenheterna säger att riskerna är stora med generella bidrag till familjer som är hemma med sina barn istället för att ha dem i förskolans verksamhet. Dels minskar arbetskraftsutbudet bland kvinnor och dels är det främst barn som bäst behöver en god organiserad omsorg/förskola som går miste om det. En kvalitativ förskola är en lönsam investering för samhället och att förskolan har flera positiva aspekter; den ökar kvinnors arbetskraftsdeltagande, gör det möjligt för män och kvinnor att få arbetsliv och ansvar för barn och familj att gå ihop framför allt är förskolan bra för barnen.

I förskolan läggs grunden för barnens inläring och sociala samspel. Barn som får tillgång till en bra förskola har klart bättre förutsättningar att lyckas under sin skolgång. Barn som inte får möjlighet att ta del av förskolans verksamhet går miste om lärande och utveckling och det minskar möjligheten för dem att lära känna andra barn.

Undersökningar från våra grannländer Norge och Finland visar att vårdnadsbidrag till 95 % tas ut av kvinnor. Vårdnadsbidraget är också vanligare bland unga lågutbildade kvinnor och kvinnor utan fast jobb.

Vårdnadsbidraget framställs av vissa som en valfrihetsreform men ingen kan väl mena att det innebär valfrihet när det är 3000 kronor i månaden som erbjuds. Dessutom kan vårdnadsbidrag betalas ut trots att båda föräldrarna arbetar, kriteriet är att barnet inte går i förskolan. Det kan med andra ord innebära att barnet inte får mer tid med sina föräldrar trots att de får ta del av vårdnadsbidrag.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av *Carin Jämtin*, *Tomas Rudin*, *Mirja Räihä Järvinen* och *Abdo Goriya* (alla s) och *Inger Stark* (v) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (s) i borgarrådsberedningen.

Det antecknades till protokollet att miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

ÄRENDET

Riksdagen beslutade den 21 maj 2008 om en ny lag, lag om kommunalt vårdnadsbidrag (2008:307), som trädde i kraft den 1 juli 2008. Lagen innebär att en kommun kan besluta att föräldrar med barn som fyllt ett men inte tre år kan få vårdnadsbidrag med 3 000 kronor per månad obeskattat och att det kan trappas av i förhållande till den tid barnet nyttjar offentligt finansierad förskoleverksamhet.

Kommunfullmäktige beslutade den 9 juni 2008 att vårdnadsbidrag skulle införas i Stockholms stad den 1 juli 2008. Stadsdelsnämnderna ansvarar för att informera, besluta och betala ut vårdnadsbidraget.

Ärendet

I promemorian föreslås att det i en ny förordning om uppgiftsskyldighet enligt lagen (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag, bör införas en bestämmelse om att den nämnd som beslutar om vårdnadsbidrag har rätt att hos Försäkringskassan ta del av följande uppgifter om enskilda:

1. namn, personnummer och i förekommande fall samordningsnummer,
2. att en anmälan eller ansökan om en sådan ersättning som anges i 5 § första stycket 1 eller 3-8 lagen om kommunalt vårdnadsbidrag har lämnats in,
3. vilken ersättning som har beviljats,
4. under vilken tidsperiod en ersättning lämnas eller har lämnats, och
5. datum för utbetalning.

Vidare föreslås att den nämnd som handlägger vårdnadsbidraget får ha direktåtkomst till uppgifter i Försäkringskassans socialförsäkringsdatabas.

Därutöver föreslås även att nämnden ska ha rätt att hos en arbetslöshetskassa ta del av följande uppgifter:

1. namn, personnummer och i förekommande fall samordningsnummer,
2. att en ansökan om utbetalning av arbetslöshetsersättning har lämnats,
3. att arbetslöshetsersättning har betalats ut eller ska betalas ut,
4. vilken tidsperiod utbetalning enligt 3 avser, och
5. datum för utbetalning av arbetslöshetsersättning.

Den nämnd som handlägger ärenden om vårdnadsbidrag ska även ha rätt att ta del av uppgift hos kommunen om ersättning enligt lagen (1992:1068) om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar betalas ut till enskild.

I promemorian föreslås även att en bestämmelse införs i sekretesslagen med innebörden att sekretess gäller i ärende om vårdnadsbidrag för uppgift om enskilda personliga förhållanden om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men om uppgiften röjs.

Slutligen föreslås även att kommuner ska lämna personuppgifter till statistiska centralbyrån varje halvår.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 november 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att förslaget att kommunerna ska kunna ta del av uppgifter från Försäkringskassan och arbetslöshetskassorna är bra och att det skapar bättre förutsättningar för handläggningen av vårdnadsbidraget. Förslaget innebär att kommunen på ett enklare sätt kan ta del av de uppgifter som behövs för att bevilja vårdnadsbidrag. I dagsläget ska den som söker vårdnadsbidrag lämna intyg från Försäkringskassan. Med det nya förslaget kan kommunen själv kontrollera uppgifterna och även kontrollera om make/sambo får någon av de ersättningar som inte är förenliga med vårdnadsbidrag. Förslaget innebär att kommunens kontroll stärks och ger möjlighet att undvika att betala ut vårdnadsbidrag på felaktiga grunder.

Att nämnder som handlägger vårdnadsbidraget får direktåtkomst till uppgifter i socialförsäkringsdatabasen kommer att skapa en mer effektiv hantering för nämnderna. Direktåtkomsten innebär att mindre tid behöver ägnas åt insamlande av uppgifter från sökanden och även en bättre service till medborgarna då sökanden inte själv behöver kontakta Försäkringskassan i samma utsträckning.

Förslaget om att sekretesslagen även ska gälla för den som beviljats vårdnadsbidrag anser stadsledningskontoret är positivt och direkt nödvändigt.

Stadsledningskontoret anser att förslaget om att kommunerna en gång i halvåret ska rapportera personuppgifter till SCB är rimligt och torde inte skapa alltför stor administration.

Sammanfattningsvis anser stadsledningskontoret att förslaget om att effektivisera kontrollerna av uppgifterna är bra. Att rätt ersättning betalas ut till rätt person vid rätt tillfälle är en viktig princip för att systemets trovärdighet ska bibehållas.

Stadsledningskontoret bedömer att fördelarna med förslaget överväger de nackdelar som finns då systemens uppgifter görs tillgängliga för fler myndigheter. Stadsledningskontoret vill särskilt påpeka vikten av säkerhet i systemen.